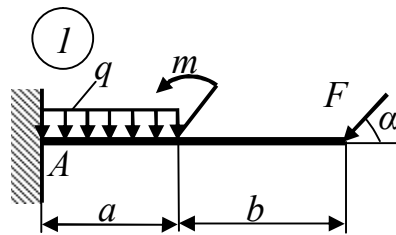

Бір ұшы қатаң бекітілген арқалықтың тірек реакцияларын анықтау

Берілген сызбадағы A қатаң бекітпедегі реакцияларды анықтау керек. Егер оған қадалған F күші, қос күш моменті m және q қарқындылығымен біркелкі таралған күш әсер етіп тұрса. Есептеуге қажетті шамалар 1-кестеде келтірілген.

Кесте 1 - Берілгені.

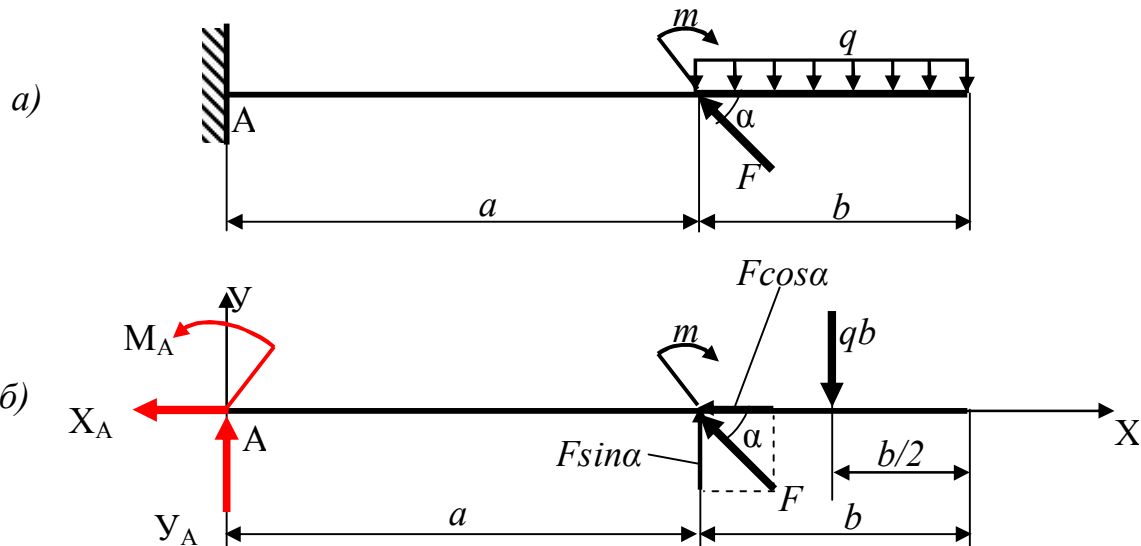
Нұсқалар	$a, м$	$b, м$	$F, кН$	$m, кНм$	$q, кН/м$	$\alpha, град.$
1	4,0	2,2	4	26	2	30

Тапсырмалардың орындалу үлгісі

1-мысал.

Берілгені: $a = 4м$; $b = 2,2м$; $F = 4кН$; $m = 26кНм$; $q = 2кН / м$; $\alpha = 30^0$ (сурет а).

Шешуі:

Арқалыққа әсер ететін сыртқы және реакция күштерін көрсетіп, x және y өстерін жүргіземіз (сурет б). Қатаң бекітпеде X_A горизонталь бағытталған

реакция күші, Y_A вертикаль бағытталған реакция күші және M_A реакция моменті пайда болады. Таратылған күштің q қарқындылығы тұрақты болғандықтан оның тең әсерлі күші qb таралу аумағының ортасына түсіріледі. Есепті шығарғанда суретте көрсетілгендей көлбеу F күшті екі бағытқа жіктеп алған жөн. Арқалыққа әсер ететін күштер жазық күштер жүйесін құрайтындықтан, 3 тепе-теңдік теңдеулерін құрастырамыз.

X_A реакциясын анықтау үшін x өсіне түсетін күштердің проекцияларының қосындысының теңдеуін құрамыз:

$$\sum_{i=1}^n X_i = 0; \quad X_A - F \cos \alpha = 0, \text{ бұдан } X_A = F \cos \alpha = 4 \cdot \cos 30 = 3,46 \text{ кН} .$$

Y_A реакциясын анықтау үшін y өсіне түсетін күштердің проекцияларының қосындысының теңдеуін құрамыз:

$$\sum_{i=1}^n Y_i = 0; \quad -q \cdot b + F \sin \alpha + Y_A = 0, \text{ бұдан}$$

$$Y_A = q \cdot b - F \sin \alpha = 2 \cdot 2,2 - 4 \sin 30 = 2,4 \text{ кН} .$$

M_A моментін анықтау үшін бүкіл күштердің A тірегіне қатысты моменттер қосындысының теңдеуін жазамыз:

$$\sum_{i=1}^n M_{iA} = 0; \quad -m + F \sin \alpha \cdot a - q \cdot b \cdot \left(a + \frac{b}{2} \right) + M_A = 0 ,$$

$$\text{бұдан } M_A = m - F \sin \alpha \cdot a + q \cdot b \cdot \left(a + \frac{b}{2} \right) = 26 - 4 \sin 30 \cdot 4 + 2 \cdot 2,2 \cdot 5,1 = 40,44 \text{ кНм} .$$

Егер тірек реакцияларының шамалары «-» таңбасымен шығатын болса, онда олардың адын ала көрсетілген бағыттары қате болғаны. Ендеше реакция күштері бастапқы бағытына қарама - қарсы болады.